

Työeläkelaitoksille

**MYEL:N JA YEL:N 11 §:N 1 MOMENTIN MUKAISTEN LISÄETUJEN
KARTAN MUUTTAMINEN**

Eläketurvakeskuksen hallitus on 13.6.1990 vahvistanut muutoksen MYEL:n ja YEL:n 11 §:n 1 momentin mukaisten rekisteröimiskelpoisten lisäetujen karttaan (liite). Muutos aiheutuu perhe-eläkkeitä koskevasta 1.7.1990 voimaantulevista lainmuutoksista sekä 1.1.1989 voimaan tulleesta YEL:n 7 §:n 3 momentista (tekninen katkaisu).

Perhe-eläkkeitä koskevien lainmuutosten vaikutukset

Lisäperhe-eläkkeen ja peruseläkkeen saamisen ehdot ovat samanlaiset. Entinen puoliso ei kuitenkaan ole lisäperhe-eläkkeen edunsaajana, eikä uuden avioliiton solmimisen johdosta lakkautettua lesken lisäperhe-eläkettä aleta maksaa uudelleen, vaikka uusi avioliitto myöhemmin purkautuisi.

Lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan vähentämällä kokonaisperhe-eläkkeestä samaan yrittäjänäolojakssoon perustuva eläkesovittamaton YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke. Lisäperhe-eläkkeeseen ei tehdä eläkesovitusta.

Täysi kokonaisperhe-eläke on enintään 66% edunjättäjän lisäeläkkeen perusteena olevasta työtulosta, jos edunsaajina on leski ja vähintään kaksi lasta. Lisäperhe-eläke ei sisällä täysorvon lisää, ja se jaetaan lesken ja lasten kesken samojen periaatteiden mukaisesti kuin peruseläke.

Lisäperhe-eläkettä laskettaessa huomioon otettava YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke yhteensovitetaan eläkesovittamattomien TEL-, LEL-, YEL-, MYEL- ja TaEL-eläkkeiden kanssa. Tällöin yhteensovitusrajana käytetään 60 % yhteensovitusperusteesta, kun edunsaajina on leski ja vähintään kaksi lasta. Perhe-eläkelain mukaista eläkettä ei oteta huomioon yhteensovituksessa.

VA/Kaipainen-Perttula

21.6.1990

Teknisen katkaisun aiheuttamat muutokset

Vanhuus- ja perhe-eläkkeen lisäosaa laskettaessa peruseläkkeen määrään sisällytetään samaan yrittäjätoimintaan perustuvat teknisen katkaisun aiheuttamien vapaakirjojen määrät. Nämä vapaakirjat voidaan myöntää varhennettuina aikaisintaan 60 vuoden iästä, vaikka lisäeläkkeen eläkeikä olisi tätä alhaisempi.

Muutosten voimaantulo

Ehdotetut muutokset tulevat voimaan 1.7.1990. Teknisestä katkaisusta aiheutuvia muutoksia voidaan soveltaa jo 1.1.1989 alkaen. Perhe-eläkeuudistuksesta johtuvia muutoksia sovelletaan myös 30.6.1990 voimassa oleviin lisäeläkevakuutuksiin. Kuitenkin sellainen lisäeläkevakuutus, jossa perhe-eläketurva on vakuutettu pelkästään lapsille, voi jatkua. Jos vakuutettu on omalla eläkkeellä 1.7.1990, avioliiton solmimisikää koskeva 50 vuoden ikärajoitus voidaan jättää huomioon ottamatta lisäperhe-eläkettä myönnettäessä.

ELÄKETURVAKESKUS

Martti Hännikäinen
Hillevi Mannonen

LIITE

MYEL:n ja YEL:n 11 §:n 1 momentin mukaiset rekisteröimiskelpoiset lisäedut

VA/Kaipainen-Perttula

21.6.1990

MYEL:N 11 §:N 1 MOMENTIN JA YEL:N 11 §:N 1 MOMENTIN MUKAISET REKISTE-
RÖIMISKELPOISET LISÄEDUT

II Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeen määrää koskeva
lisäetu

a) Vanhuuseläkkeen suuruus

Jos lisäeläketurvan eläkeikä on alempi kuin 65 vuotta, vakuutukseen voi sisältyä vanhuuseläkkeen lisäosa. Lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan alennetun eläkeiän täyttämistä alkaen eläkeiän alentamisen takia karttumatta jäävää peruseläkettä. Lisäksi lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan alennetun eläkeiän täyttämistä alkaen alennettuun eläkeikään mennessä karttuneen peruseläkkeen varhentamisvähennyistä. Tällöin varhentamisvähennys lasketaan eläkeikään, kuitenkin aikaisintaan 60 vuoden ikään. Eläkeiän ollessa alle 60 vuotta lisäosa korvaa edellä sanotun lisäksi alennettuun eläkeikään karttuneen 60 vuoden ikään varhennetun peruseläkkeen alennetusta eläkeiästä 60 vuoden ikään saakka ja sisältyy tältä osin aina vakuutukseen. Lisäosaa laskettaessa peruseläkkeen määrään sisällytetään myös samaan yrittäjätoimintaan perustuvat YEL:n 7 §:n 3 momentin mukaisten vapaakirjojen määrät.

III Perhe-eläkkeen määrää koskeva lisäetu

a) Perhe-eläkkeen ehdot

Perhe-eläkkeen saamisen ehdot ovat samat kuin TEL:n 4 §:ssä, 4 a §:ssä ja 4 b §:ssä sanotut.

TEL:n 4 §:n 5 momentin 4 kohdassa tarkoitettu entinen puoliso ei kuitenkaan ole oikeutettu lisäeläkkeeseen.

Lisäperhe-eläkettä ei suoriteta

- leskelle, jolle TEL:n 4 b §:n 2 momentin mukaisesti aletaan lakkautettua leskeneläkettä maksaa uudelleen; tai
- jos yrittäjä on kuollut vuoden kuluessa yrittäjänäolojakson alkamisesta ja kuoleman pääsiallisena syynä on sairaus, joka on

selvästi ilmennyt ennen yrittäjänäolojakson alkamista, taikka sellainen vika tai vamma, jonka hän oli saanut ennen sanottua ajankohtaa, tai jos yrittäjä lisäeläketurvan piiriin tulostaan lähtien kuolemaansa saakka on ollut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvytön.

b) Perhe-eläkkeen suuruus

Lisäperhe-eläkkeen suuruus tulee määritellä seuraavassa esitettäviä periaatteita noudattaen:

Lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan vähentämällä kokonaisperhe-eläkkeestä samaan yrittäjänäolojaksoon perustuva YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke, joka on laskettu ottamatta huomioon TEL:n 8 c - 8 f §:n mukaista eläkesovitusta. Perusperhe-eläkettä laskettaessa eläkkeeseen oikeuttava aika luetaan 65 vuoden ikään saakka.

Kokonaisperhe-eläke on, jos edunsaajina on leski ja vähintään kaksi lasta, enintään 66 % lisäeläkkeen perusteena olevasta työtulosta. Sanotusta määrästä kokonaisperhe-eläkkeen enimmäismäärä on:

- 6/12, jos edunsaajana on leski yksin
- 10/12, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi
- 4/12, jos edunsaajana on yksi lapsi
- 7/12, jos edunsaajina on kaksi lasta
- 9/12, jos edunsaajina on kolme lasta ja
- 10/12, jos edunsaajina on neljä tai useampia lapsia.

Lisäeläkkeen määrää rajoitetaan niin, että kokonaisperhe-eläke yhdessä muiden YEL:n, MYEL:n, TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaisten eläkesovittamattomien perhe-eläkkeiden kanssa on enintään 66 % korkeimmasta YEL:n, MYEL:n ja TEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta työtulosta tai palkasta. MYEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevana työtulona pidetään tällöin vähintään MYEL:n 19 §:n 2 momentissa tarkoitettua työtuloa. Edellä mainittua prosenttilukua käytetään, kun edunsaajina on leski ja kaksi lasta. Muussa tapauksessa prosenttiluku muunnetaan edunsaajien lukumäärää vastaavaksi käyttäen edellä esitettyjä suhdelukuja. Sikäli kuin yrittäjänäolojakso ja työsuhde ovat rinnakkaisia, työtulo ja palkka lasketaan yhteen rajoitusta tehtäessä.

VA/Kaipainen-Perttula

21.6.1990

MYEL:n 22 §:n 8 momentissa tarkoitettun maatalousyrittäjän jälkeen maksettavan lisäperhe-eläkkeen suuruus lasketaan edellä olevan mukaan merkitsemällä samaan yrittäjänäolajaksoon perustuva perusperhe-eläke nollassi.

Lisäeläkkeen perusteena olevan työtulon laskemisessa ja korkeimman työtulon tai palkan valitsemisessa on noudatettava edellä vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen yhteydessä mainittuja periaatteita.

Lisäperhe-eläkkeen suuruutta laskettaessa MYEL:n 8 §:n 7 momentin ja YEL:n 7 §:n 3 momentin mukainen perusperhe-eläkkeen korotus rinnastetaan muihin rajoittamisessa huomioon otettaviin eläkkeisiin.

YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke yhteensovitetaan TEL:n 8 §:n 4 momentin kohdissa 1, 2, 10, 11 ja 13 mainittujen eläkkeiden kanssa. Tällöin yhteensovitusrajana käytetään 60 % yhteensovitusperusteesta, kun edunsaajina on leski ja kaksi lasta. Muussa tapauksessa prosenttiluku muunnetaan edunsaajien lukumäärää vastaavaksi käyttäen aikaisemmin esitettyjä suhdelukuja. Kaikki ko. yrittäjänäolajaksoon liittyvät edunjättäjän perusturvan mukaiset vakuutusmaksut oletetaan suorite-
tuiksi.

Lisäperhe-eläkkeen rajoituksessa tarvittavat muut TEL:n 8 §:n 4 momentin kohdissa 1, 2, 10, 11 ja 13 mainitut eläkkeet yhteensovitetaan vastaavalla tavalla kuin YEL:n (MYEL:n) mukainen perusperhe-eläke.

Jos lisäeläketurvan eläkeikä on alempi kuin 65 vuotta, vakuutukseen voi sisältyä perhe-eläkkeen lisäosa, joka maksetaan, jos vakuutuksenottaja kuolee eläkeiän täyttämiskuukauden jälkeen. Lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan eläkeiän alentamisen takia karttumatta jäävää peruseläkettä. Lisäksi lisäosa korvaa osaksi tai kokonaan alennettuun eläkeikään mennessä karttuneen peruseläkkeen varhentamisvähennystä, jos vakuutuksenottaja kuolee aikaisintaan 60 vuoden iässä. Tällöin varhentamisvähennys lasketaan eläkeikään, kuitenkin aikaisintaan 60 vuoden ikään. Lisäosaa laskettaessa peruseläkkeen määrään sisällytetään myös samaan yrittäjätoimintaan perustuvat YEL:n 7 §:n 3 momentin mukaisten vapaakirjojen määrät.

Jos vakuutuksenottaja kuollessaan sai tai hänellä oli oikeus saada ennen eläkeiän täyttämishetkeä

alkanutta perusvakuutuksen mukaista työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkettä tai edellä mainittujen eläkkeiden jälkeen välittömästi 65 vuoden iässä alkanutta vanhuuseläkettä, perhe-eläkkeen lisäosaa ei makseta.

c) Lisäperhe-eläkkeen jakaminen edunsaajien kesken

Lisäperhe-eläke jaetaan lesken ja lasten kesken siten, että leski saa siitä

- 6/10, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi;
- 5/12, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta;
- 3/12, jos edunsaajina on leski ja kolme lasta;
- 2/12, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia;

ja lapset saavat siitä

- 4/10, jos edunsaajina on leski ja yksi lapsi;
- 7/12, jos edunsaajina on leski ja kaksi lasta;
- 9/12, jos edunsaajina on leski ja kolme lasta;
- 10/12, jos edunsaajina on leski ja neljä tai useampia lapsia.

Lasten saama lisäperhe-eläke jaetaan tasan edunsaajina olevien lasten kesken.

d) Perhe-eläkkeen yhteensovittaminen eräiden muiden eläkkeiden kanssa

Jos saman kuolemantapauksen johdosta suoritetaan tapaturmavakuutuslain mukaista perhe-eläkettä, sotilasvammalain mukaista huoltoeläkettä tai liikennevakuutuslain mukaista jatkuvaa korvausta, lisäperhe-eläke yhteensovitetaan mainittujen eläkkeiden sekä työ- ja virkasuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvien eläkkeiden kanssa. Tällöin työ- ja virkasuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvat eläkkeet otetaan huomioon TEL:n 8 ja 8 a §:n mukaisesti yhteensovitetuina mutta ilman TEL:n 8 c - 8 f §:n mukaista eläkesovitusta. Yhteensovitusrajaa laskettaessa käytetään samaa prosenttilukua kuin lisäperhe-eläkettä rajoitettaessa. Muuten yhteensovituksessa noudatetaan soveltuvin osin TEL:n 8 ja 8 a §:stä ilmeneviä periaatteita.

Yhteensovituksen johdosta lisäeläkettä vähennetään kuitenkin vain sen verran, että edellisessä kappaleessa tarkoitettujen etuuksien yhteismäärä pysyy vähintään yhtä suurena kuin se olisi, jollei oikeutta tapaturmavakuutus-, sotilasvamma- ja liikennevakuutuslain mukaisiin eläkkeisiin olisi ollut.

VA/Kaipainen-Perttula

21.6.1990

Voimaantulo

Muutokset tulevat voimaan 1.7.1990.

Muutokset koskevat myös 30.6.1990 jatkuvia lisä-eläkevakuutuksia kuitenkin siten, että pelkästään lapsille järjestetty perhe-eläketurva voi jatkua 1.7.1990 jälkeen. YEL:n 7 §:n 3 momentista aiheutuvia muutoksia voidaan soveltaa 1.1.1989 lähtien.